AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 35-tas | Tel. Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 30-tą RUGPIUČIO (AUGUST), 1930. | Kaina 5 Centai | Vol. XV

Lenkija Eina Prie Lietuvos Vilniaus Keliais

23-ią dieną rugpiučio The Evening Gazette korespondentas Paryžiuje, William Bird, savo kablegramoje pasakoja, kad diplomatinės sferos ten užiančios stropiai tildomais pranešimias apie tai, kad Lenkija regiasi grobt ir aneksuot Lietuvą.

Lenkai jau esą del to susitarę su svarbiausiomis didžiomis valstybėmis ir iš kai kurių jau gavę ir pritarimą.

Esą kalbama, — o tos kalbos esą, matyt, paremtos žiniomis iš autoritetingų versmių,— kad Lenkija ir Vokietija padariusios slaptą sutartį, kuria einant Vokietija nesipriešinsianti pagrobimui Lietuvos, o už tai atgausianti iš lenkų Dancingo koridorių ir suverenybę pačiam Dancingui.

Aneksavus Lietuvą, Lenkija turėsianti Klaipėdos uostą ir galėsianti Dancingą grąžint Vokietijai, taip kad Rytų Prusija vėl susivienysianti su faterlandu.

Esą kalbama, kad Francija sutinkanti su Lenkijos pasiulymu ir davus suprast, kad jeigu Lietuva busianti aneksuota, tai ji, Francija, nematysianti priežasties maišytis į dalyką, kai aneksavimas bus jau įvykęs faktas.

ESĄ LATVIJA IR ESTIJA EINĄ SU LENKAIS IŠVIEN

Lietuvos kaimynai šiaurėje Latvija ir Estija, kiek esą žinoma, taip pat pritarią lenkų sumanymui. Ne tik pritarią, bet estų diplomatai dagi aktingai del to dirbą.

Anglijos nusistatymas kol kas dar nėsąs žinomas, bet kiek esą numatoma, darbiečių valdžia Lenkijos propoziciją priėmus laltai. Jungtinių Valstijų valdžia, kiek buvę galima patirt, apie Lenkijos planus nebuvus painformuota, gal but delto, kad manoma, jogei tai esąs ne jungtinių Valstijų reikalas; bet korespondentas esąs sužinojęs, jogei esama stiprios baimės, kad jeigu Amerikos visuomenė suinosianti apie Lietuvos aneksavimo sąmokslą, ji griežtai tam pasipriešinsianti ir veikiausia priversianti daryt diplomatinę intervenciją. Šiaip ar taip, Lietuva juk šiandien esanti nepriklausoma tik prezidento Wilsono paskelbto tautų apsisprendimo principo dėka.

Militarinių ekspertų nuomone, lenkams esą nesunku rast pretekste Lietuvai okupuot. Lenkų-lietuvių sienoj (demarkacijos linijoj) kuone kasdien įvykstą incidentų, šaudymų. Lenkai esą del to labai įsirdę. O kadangi Lietuvos armija, nors ir gerai ginkluotos, teturinti tik 20,000 kareivių, tai kelios gerai ginkluotos lenkų kariuomenės divizijos esą galėtų pereit per Kauną be jokio rimto pasipriešinimo, o tarpu kai lenkų laivai raiai užimtų Klaipėdą.

KOKIAME ATSITIKIME KĄ RUSIJA DARYTŲ?

Lietuvos aneksavimas, sako korespondentas, veikiausia sukeltų didelį triukšmą Maskvoje, kadangi nepriklausoma Lietuva esąs buvo geras stabdis lenkų ambicijoms. Bet sovietai ir but dar nieko nežiną apie planus lenkų suokalbius.

The Evening Gazette korespondentas sako, kad visi tie, kurie jį informavę apie tai, pareiškę nuomonę, kad Anglija, nors ir bar tam ir nepritarianti, vis dėlto rimtų kliučių nestatysianti aneksavimo faktui įvykus, kartu su kitomis valstybėmis jį pakcionuosianti. Taip juk valstybės padariusios, kai 1920 metais lenkai pagrobę Vilnių; taip jos padariusios, kai 1923 metais lietuviai aneksavę Klaipėdą.

Tautų Lygos Sesija Nustatyta

Ženeva, Šveicarijoje. — Dr. Syislav Marinkovich, Jugoslavijos Užsienių Ministeris ir Tautų Lygos Tarybos prezidentas, šiandien pranešė, kad Lygos Tarybos sesija nukelta nuo birželio 5-tos dienos iki rugsėjo 8-ai dienai.

Kubos valdžia paskelbė savo pasipiešingumą ir reikalauja, kad Tautų Lyga pakeistų Pasaulinio Teismo įstatą. Taigi jei Kuba atsiimtų savo pasipriešinimo, tai protokolo rezoliucija negalės eiti galion.

115,987 ieško Darbų Mass. Valstijoje

Washington, D.C.—Iš 4,253,646 visų gyventojų Mass. valstijoje, 115,987 žmonės galėtų dirbt ir ieško darbų. Tai 2.7 nuošimtis visų gyventojų, pagal bedarbės apskaitliavimus laike 1930 cenzo. Didžiausias bedarbių nuošimtis yra Suffolk apskrityje 29,532 žmonių neturi darbų. Bristol ir Hampden apskričiai stovi antroje eilėje, pirmoji su 10,823 bedarbių, gi antroji su 10,207 bedarbių. Worcesterio apskritis turi 14,405 žmonių ieškančių darbų. Šios skaitlinės dar ne galutinos ir vėliau bus paskelbta įvairųs pridėjimai, kaip: kiek žmonių tąsyk turėjo darbus, bet sirgo ar turėjo liglaikines atostogas ir taip toliau.

22 Areštuota Atentate Nužudyt Pulk. Rusteiką

Washington, D. C., rugpiučio 23 dieną — Sąryšy su užpuolimu ant Kriminalės Policijos Viršininko pulkininko Rusteikos, įvykusiu Continental viešbuty, Kaune 19 d. rugpiučio, Lietuvos Telegrafinė Agentura ELTA praneša Lietuvos Pasiuntinybei Washington'e, telegramą iš rugpiučio 23 d. sekančių papildomų žinių:

"Tardymas del atentato (pasikesinimo ant gyvybės) prieš pulkininką Rusteiką nustatė kaikurių asmenų bendrumą. Sąryšy su tuo, galimo suokalbio išaiškinimui, padaryta 22 nužiurėtų asmenų suėmimai. Užpuolikai ir jų sebrai bus karo teismo viešai teisiami. Skleidžiamieji gandai, buk Lietuvoje esąs sąmokslas, buk sąryšy su tuo krašte kyla neramumai, kuriems nuslopint vyriausybė buk griebiasi ypatingų priemonių, yra prasimanymas. Lietuvoj viskas ramu."

Sharkey Kumščiuosis su Compolo ir Striblingu

New York.—Šiomis dienomis Sharkey pasirašė sutartį kumščiuotis su Striblingu vėl Miami Frodidoj, sekančių metų vasario mėnesį, jei jam pasiseks išbraukt Victorio Compolo iš kovotojų surašo, Yankee Stadiume, kitą mėnesį. Compolo pasirašė kumščiuotis su Sharkey Madison Square darže, rugsėjo 25-tą. Sharkey pats tuo laiku nebuvo, bet jo manadžierius John Buckly ir teisių patarėjas Jack Conway pasirašė už jį. Tas kuris laimės kumštynes Floridoj, bus Šmelingo oponentas už pasaulinį čampionatą kitą vasarą.

Striblingas užsitarnavo antrą kartą stovėt viršunėse, nes jisai sumušė Otto Von Porat ir Phil Scott. Taigi jisai sutiko kumščiuotis su Sharkey, nes tik tuo budu jis galės atkovot progą kumščiuotis su Šmelingu. Kad įvyktų kokios nors kumštynės Vokietijoj, tai tik prasimanymas ir tuščios kalbos, nes tik Madison Square Garden turi galią suvest kumštininkus į kovą.

Vokietijoj Daug Bedarbių

Berlynas. — Vokietijoj bedarbių skaičius pasidaugino 80,000 per pirmutinę rugpiučio mėnesio pusę. Taigi veik 3,000,000 žmonių dabar neturi darbo Vokietijoj, nors oficiališkas apskaitliavimas paduoda 2,845,000. Iš šių 1,915,000 gauna viešą pašelpą, kas reiškia virš milijonas daugiau negu pereitais metais tuo pačiu laiku.

Taika Tarp Žydų ir Arabų Šventoje Žemėje

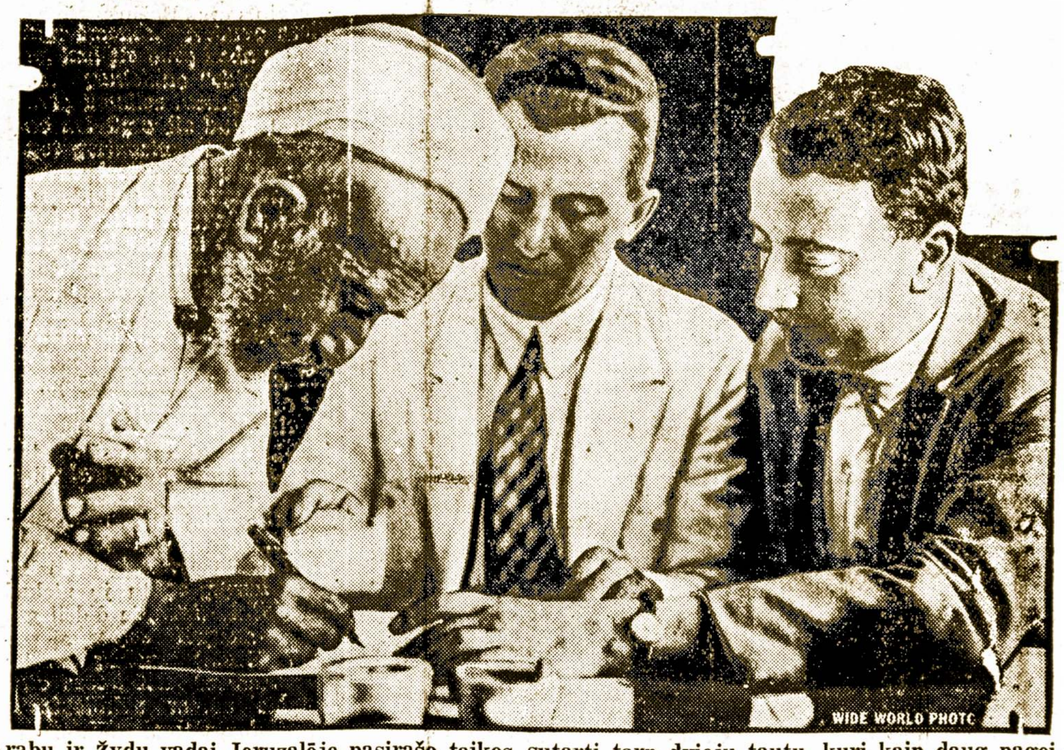

Arabų ir Žydų vadai Jeruzalėje pasirašo taikos sutartį tarp dviejų tautų, kuri kaip daug pageidauna, gal padarys galą nesutikimams, kurie vedė prie kruvinų sukilimų.

Lakunas Kovojo Ore su Kirmėle

Scott City, Kansas.—H. Happy Wiggins ligoninėje, pasakojo apie savo kovą su barškančiaja kirmele orlaivyje apie mylią tolumo nuo žemės. Wiggins jau buvo nulėkęs virš debesių, kada gyvatė, kuri greiičausia išliaužė į lėktuvą bebuvant jam dar ant žemės, iškišo staiga savo galvą pasižiurėjo į jį. Wiggins baisiai išsigando, paskui atšoko atgal ir uždėjo rankas ant burnos. Gyvatė šoko ant jo. Jo rankos jau nelaikė kontrolės ir orlaivis šokinėjo ir narstėsi ore. Jisai ištiesė rankas ir mėgino pagriebt gyvatę, kad ją išmetus lauk. Bet gyvatė susiringavo ir kirto jam du kartu iki jis nepagriebė jos. Tuomet jam pasisekė numest ją iš lėktuvo.

Jam besikovojant su barškančiaja gyvate, lėktuvas jau krito žemyn, bet lakunas kaip tik į laiką suvaldė ir sustojo ant ganyklos tokiu greitumu, kad sugadino orlaivį. Piemuo matydamas krintant lėktuvą nuskubo pas Wiggins ir rado jį pusiau be žado, kenčiantį nuo užnuodijimo. Piemuo nuvežė jį į Scott City ligoninę, kur jį gydė nuo gyvatės įkandimo. Nors Wiggins sunkiai serga nuo nuodų, bet manoma, kad jis pasveiks.

Tarptautinė Krikščionių Darbininkų Sąjunga

T.K.D.S. kongresas buvo sušauktas 1920 m. birželio mėn. Haagoj, kuriame dalyvavo 98 delgacijos iš 11 valstybių: — Belgijos atstovai atstovavo 200,202 narius, Vokietijos 1,142,956, Prancuzijos 129,000, Vengrijos 130,855, Italijos 1,052,694, Jugoslavijos 22,500, Olandijos katalikų 151,644, Olandijos krikščionių 93,549, Austrijos 78,651, Šveicarijos 14,950, Ispanijos 42,,319 ir Čekoslovakijos atstovavo 13,,250 narių.

Tuo budu viso buvo atstovaujama tame kongrese 3 milijonai 35 tukstančiai 570 krikščionių darbininkų, priklausančių įvairioms krikščioniškoms profesinėms sąjungoms.

Šis 1920 m. Hėagos kongresas įsteigė ir tarptautinį krikščionių darbininkų profesinių sąjungų biurą, tai yra nuolat veikiančią įstaigą, kuri vestų visą krikščionių darbininkų profesinių sąjungų internacionalo veikimą, palaikytų santykius su atskirų tautų krikščioniškomis darbininkų sąjungomis.

Krikščionių darbininkų internacionalą sudaro atskirų valstybių krikščionių darbininkų profesinės sąjungos. Pirma vieta čia tenka Vokietijai, kur krikščioniškosios įvairių profesijų (metalo, audimo, angliakasių ir kitokios) darbininkų sąjungos yra labai stiprios. Stiprios jos buvo ir Italijoj, tik fašizmas, negalėdamas šalia savęs pakęst jokio kito sąjudžio, todel ir Italijos krikščioniškąsias sąjungas pakrigdė.

Komunistai Degina Ženklus Ant Savo Pasekėjų Krutinių

Hankow. — Prieš — Komunistiniai apsaugos pulkai sušaudė 18 nuteistų komunistų, akyvaizdoje didelės minios. Pranešimai sako, kad kiniečiai komunistai įdegina komunizmo ženklus, pavyzdin piautuvo ant savo pasekėjų krutinių, Hunano provincijoj, kad užtikrinus ištikimybę raudonai vėliavai. Sunervuoti pabėgėliai, kuriem pasisekė ištrukt iš komunistų nagų, pasiekė Šanghajų. Komunistai juos buvo sugavę ir paženklinę iš prievartos. Pabėgėliai pasakojo, kad raudonųjų vadai liepė su raudona karšta geleže paženklint atsivertėlius del visados, taip, kad butų lengva juos pažint, jei jie pabėgtų. Ištisos armijos, kurių ištikimybė nelabai aiški, buvo taip paženklintos tuose plotuose, kur komunistai buvo užėmę.

Anglija Kalta už Sukilimus

Ženeva.—Tautų lyga kritikavo ir kaltino Angliją už neramumus Palestinoje. Anglija turėjo permatyt, pereito rugpiučio mėnesio sukilimus prieš įvyksiant. Arabų sukilimai buvo priežastis arabų politiškų troškimų apsivilimo, o to kaltininkė yra Anglija. Anglijos pulkai ir policija nebuvo užtektinai skaitlinga tvarką užlaikyt Palestinoje, imant domėn maišytų tautų gyventojų karštus budus. Palestinos vyriausybė pasirodė negalėjus sutęikt saugumo žmonėms ir nuosavybėms, kas reikalingiausia del žydų tautiško namo įsteigimo. Į šiuos užmetimus atsakė pilnai Arthur Henderson, Anglijos Užsienių Reikalų Sekretorius.

Komunistų "Įtaka" Vokietijos Darbininkuose

Berlynas, VIII. 20. — Komunistai Vokietijos darbininkų judėjime, pasirodo, nebeturi nė kokios įtakos. Tai matyt iš to, kad į Vokiečių Metalo Darbininkų Sąjungos kongresą dabar nebeišrinka nė vieno komunistų delegato, nors ta metalo darbininkų sąjunga turi 900 tukstančių narių!

O prieš penkerius metus laikytame tos sąjungos kongrese komunistai turėjo 145 delegatus.

Brandlerio leidžiamas komunistų laikraštis labai del to nustebęs, ir prismygęs klausia oficialę vokiečių komunistų partiją: Kodel taip Kas atsitiko, kad į milijoninės darbininkų organizacijos kongresą nė vienas komunistas nebeišrinktas delegatu?

Į Brandlerio laikraščio klausimus, vokiečių darbininkų sąjungų organai atsako šitaip:

Metalo darbininkuose komunistai prarado visokią įtaką del to, kad komunistų partija su savo darbo sąjungų ardomąja taktika atstumė nuo savęs kiekvieną sąmoningą, savo klasės reikalais susiprasusį darbininką.

Lietuvis Įpykęs Užmušė Vaiką

Brockton. — Antanas Sutkus, 40 metų, buvo suareštuotas ir padėtas kalėjiman už žmogžudystę ketvirtadienį. Jisai metė bonką į 10 metų Everett L. Stoughton'o galvą, užtai kad vaikas nenustojo jį erzinęs. Nelaimingasis Everett su kitais mažais vaikais žaidė ant Ashland gatvės sašlavyno. Netoli Sutkus ir jo draugas Antanas Rekus ieškojo daiktų, vertų paimt. Vaikai erzino juodu kol jiedu dirbo. Galų gale, Sutkus įpyko nuo to nepaliaunamo erzinimo ir metė tuščią bonką į vaikų tarpą. Bonka pataikė Stoughton vaikui į galvą, permetė ir vaikas buvo besąmonės. Policininkai jį paėmė ir nunešė į Brockton'o ligoninę,, bet jis buvo miręs. Kada vaikas nupuolė, Sutkus nubėgo į mišką, kurs arti jo buvo. Už valandos policija rado jį pasislėpusį tuščiame name, apie mylią nou tos vietos, kur įvyko tragedija. Rekus laikomas kaipo liudininkas.

LIETUVOS ŽINIOS

NAUJA DRAUGIJA

Kaune steigiama persiskyrusių su žmonomis vyrų arba vyrų persiskyrusių su žmonomis draugija. Jos nariais gali but tik persiskyrusieji vyrai arba persiskyrusios moterys. Draugija duos pašalpą savo biedniems nariams. Jei vyrai, draugijos nariai, norės antrą kartą ženytis, tai turės imt tik tos draugijos narę, tai esti persiskyrusią moterį.

NUSAUSINIMO DARBAI LIETUVOJE

Per 1920—29 metus yra nusausinta iš viso Didžioje Lietuvoje apie 100,000 hektarų plotas. Iš to viso ploto apie vienas trečdalis tenka vieniems 1929 metams. Nusausinimo darbai kaštavo daugiau kaip 8 mil. litų. Prie tų darbų aplamai kasmet dirbo apie 4000 samdytų darbininkų, 62 kulturteknikai ir apie tiek pat jų padėjėjų iš Dotnavos žemės Ukio Akademijos studentų praktikantų.

Šiais 1930 metais nusausinimo darbai varomi dar didesniais žingsniais. Yra numatyta nusausint 65,000 hektarai ir per tą nusausinimą iš dalies pagelbėt dirbamos žemės plotai iš apie 90,000. Prie visų darbų dirba apie 6,500 darbininkų, o pavasario mėnesiais po 8,000. Darbininkai gauna atlyginimą pagal atliktą darbą ir uždirba nuo 8 ligi 12 litų į dieną.

Dabar nusausinimai atliekami per kanalų kasimą ir upių reguliavimą. Ateityje bus daugiau pasirūpinama nusausint per drėnažų dirbamų dirvų. Yra numatyta, tokiu budu nusausint bent 60 nuošimčių visos Lietuvos Dirvų. Bet tas darbas dar tik šiais metais pradedamas ir truks ilgesnį laiką.

MARIJAMPOLĖS APSKRITIS

Marijampolės miestas turės Kanalizaciją

Jau miesto savivaldybė susirupino ir Marijampolėje įtaisyti kanalizaciją. Kanalizacijos darbams atlikt paskirta 650,000 litų. Pradžioje kanalizacija bus padaryta miesto centre: visoje Basanavičiaus aikštėje. Kęstučio g-vė iki vasario 16 dienos, Vytauto gatvė iki Vaičaičio g-vei, Gedimino gatvė iki Laukų g-vei, Kauno g-vė iki Pašto g-vei ir Laisvės aikštėje.

Taip pat šiose vietose manoma pravest ir vandentiekis. Vandentiekiu galėtų naudotis apie 3,200 žmonių.

JUDĖJIMAS KLAIPĖDOS UOSTE

Per pirmą š.m. pusmetį įplaukė iš viso 406 laivai 215,624.71 netto reg. tonų. Jų tarpe vokiečių—206, švedų—77, danų—32, anglų—20, norvegų—10, estų—10, lietuvių—20, latvių — 18, olandų — 6, prancuzų—3, suomų—2, Dancigo—1, Amerikos—1.

Išplaukė iš Klaipėdos uosto per tą patį laiką 403 laivai 214,474.05 netto reg. tonų. Jų tarpe vokiečių 210,švedų 75, danų 32, anglų 20, lietuvių 21, latvių 17, estų 9, norvegų 8, olandų 4, suomų 2, prancuzų 3, Dancigo 1, Amerikos 1.

Įplaukdami laivai atgabeno į Klaipėdos uostą iš viso 191,160 tonų prekių už 64,844,256 litus sumos.

Išvežta per tą laiką 103,021 tonas visokių prekių 45,245,146 litų sumai.

NAUJI LIAUDIES UNIVERSITETAI

Neseniai Lietuvos mokytojų tautininkų D-ro Jono Basanavičiaus vardu sąjunga įsteigė provincijos miesteliuose keletą naujų liaudies universitetų, kuriuose darbas prasidės kartu su mokslo metu pradžia.

IMPERFECT IN ORIGINAL

LIETUVIAI AMERIKOJ

Philadelphia, Pa.

D.L.K.VYTAUTO 500 METŲ MIRTIES PAMINĖJIMO REIKALE

Perskaičius "Amerikos Lietuvio" 34-tame numery žinutes iš musų miesto apie ruošiamą 500 metų Vytauto Didžiojo mirties paminėjimą pranešu, kad sužinojau, jog K. Dryža ir S. Bairunas norėtų, kad butų pakviesti ir vietiniai ukrainiečiai imt dalyvumą musų rengiamose iškilmėse. Bet kaikurie (iš narių komiteto) dabar daugiau nebeturintieji medžiaginės naudos iš ukrainiečių ir bijanti lenkų (gal pataikaujantieji jiems) priešinasi užkviest ukrainiečius.

Gaila, labai gaila, kad nekviečia ukrainiečių. Jie turi Philadelphijoj daug inteligentijos, keletą puikių chorų ir talentuotų solistų bei solisčių. Ukrainiečius pakvietus paminėjimas įvyktų kuo puikiausias. Gi, šios žinios rašytojas gali užtvirtint: jei ukrainiečius kviestų, tai jie su didžiausiu noru prisidėtų prie iškilmių. Ukrainiečių laikraščiai apie Vytautą nemažiau rašo už musų. Ukrainiečiai pabrėžia, kad Vytautas buvo lygiai jų kaip ir musų lietuvių genijaliu valdovu. **Audra.**

Dorchester, Mass.

ŽINIOS APIE GANSONĄ IR VINČĄ

Didžiausia naujiena dabar yra, kad Gansonas išgavo Vinčai, Lietuviui kumštynių čampionui, prailginimą šešiems mėnesiams. Vinčą atvyko į Ameriką 1928 metuose viešėt vienus metus ir kuomet išbuvo čia per vienus metus, Jack Sharkey ir John Buckley išprašė jam prailginimą šešiems mėnesiams. Tas paskutinis užsibaigė rugpiučio 15-tą, bet su pagelba draugų Chicagoje, New Yorke ir Bostone Gansonas išgavo Vinčai paso pratęsimą, kurs užsibaigs sausio 15, 1931. Gansonui didelis džiaugsmas, kad pasisekė išgaut pratęsimą, nes turi didelę programą suruošęs Vinčai ateinančiai žiemai. Gansonas turi ryšius tarpe didelių kumštynių promotorių Chicagoje, Clevelande, Pittsburghe ir Bostone. Vinča dabar puikiausiame sveikatos stovyje ir tikimasi, kad jam pasiseks kumštynėse. Tuomet Gansonas kreipsis prie Šmelingo surengt kumštynes už pasaulinį čampionatą.

Nuo tos dienos kada abudu sugrįžo iš Pittsburgo, Vinča lavinosi kasdien su Jack Sharkey pagelba Toland'o gimnazijoj prisirengt prie savo ateinančių kumštynių Chicagoje su C. Aleliunu, rugpiučio 31-mą. Vinča su Gansonu išvyko iš Bostono rugpiučio 25-tą pirmadienį, pribut ankščiau ir Vinčai užbaigt savo lavinimąsi. Jei Vinča laimės šias kumštynes Chicagoje, Gansonas turi padaręs sutartis su Joe Coffey, kumštynių promoteriu Chicagoj jam surengt kumštynes Collisiume, rugsėjo mėnesio vidury.

Toje pačioje dienoje Gansonas risis su M. Borisoff, rusu, Justice Parke, prie Kean ir Archer Ave., Chicagoj. Gansonas taipgi norėjo but Chicagoje anksti užbaigt lavintis del šių ristynių. Gansonas atmetė ristynes Holyoke, Mass., Toronto ir Toronto ir Montreal Kanadoje, kad tik galėtų vykt su Vinčą į Chicagą ir pagelbėt jam laimėt. Gansonas žino, kad Aleliunas iš Pittsburgho yra gabus kumštininkas ir turi daugiau prityrimo už Vinčą. Gansonas tikisi, kad bus gera kova ir turi viltį, kad geriausias išlaimės. Kumštynės bus bus 10 raundų, 3 minutės kiekvienam raundui, su 8 uncijų pirštinėm.

Gansono ristynėse bus laimėtoju tas, kaip ir visuomet—kuris kurį permes du sykiu iš trijų. Tai galima sakyt pirmas toks įvykis Chicagos lietuvių istorijoje, kuris pasirodys Chicagos arenoje Lietuvos ir Pabaltijos valstybių čampionas — kumštininkas Juozas Vinča ir lietuvis Pennsylvanijos valstijos čampionas Aleliunas. Juodu mušis už lietuvių čampionatą **R.**

Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ METINĖ DIENA

Rugpiučio 14 dieną, gavęs progą "Balandėlis" nulėkė į Mahanoy City, Pa. arti kurio suvažiavo kasyklų kolonijų lietuviai.

Šioji Lietuvių Diena, metinė Pennsylvanijos lietuvių šventė šįmet įvyko rugpiučio 15-tą dieną, penktadienį. Suvažiavimas buvo įspudingas ir stebėtinas.

Jau auštant žmonės pradėjo rinktis į suvažiavimo vietą. Pusė po dešimtos valandos ryto buvo laikomos mišios, per kurias trys chorai iš New Philadelphijos, Mahanojaus ir dar vieno miesto, kurio neteko sužinot, giedojo sutartinai ir suteikė klausytojams gražų įspudį.

Paskui prasidėjo uliavojimai. Kurie turėjo stalus susidėjo visokių įvairiausių valgių ant jų, gi kiti pasitiesė staltieses ant žolės, ant kelmų ir pamišky visokios rušies, nes įvairios tautos be skirtumo suvažiuoja: lietuvių, rusų, paliokų, airių, ungarų, slavokų, žodžiu kas tik mainose dirba ir gyvena apielinkėje suvažiavo. Kas metai suvažiuoja tarpe 20 ir 25 tukstančių žmonių, bet šiemet atrodė mažiau negu tiek. Suvažiavimo vieta užimanti apie dvidešimt akerų, šį kartą buvo pilna žmonių, vos tik prasilenki viens kitą, o jei pasimestum su draugais, tai tik per laimę susirastum viens kitą. Šokių salė prikimšta, net keliose kitose vietose paruoštos platformos šokiams. Kurie žmonės atsilanko pirmą kartą gauna labai didelį įspudį. Nors ir sakoma "sausa" šalis, bet jau į vakarą buvo matytis pavargusių.

Visa nelaimė, kad be laiko, nesulaukus vėlumos, turėjo baigt iš priežasties perkunijos ir smarkaus lietaus. Vienok, visi išsiskirstė linksmame upe, bile tik teko atsilankyt. Visas pelnas paskirtas seserims Chicagoje ir Scrantone pagal komiteto nutarimą. Todel priklauso lietuviams didelis kreditas už tokį sumanumą, kad sutraukė apie dvidešimt penkis tukstančius žmonių į lietuvių šventę.

Balandėlis.

Lynn, Mass.

GANSONAS PERGALĖJO SKORSKĮ

Rugpiučio 22-trą dieną, Lasters salėje, prieš didelę publiką, Gansonas permetė storą rusą Skorskį taip kad net salė sudrebėjo. Pirmą kartą permetė rusą į 30 minučių dvejais galvos surakinimais. Pirma negu kad rusas galėjo atsipeikėt, letuvis vėl jį pagriebė. Antrą kartą rusas buvo parmestas rankų žirklėmis ir paskui riešo surakinimu. Jisai buvo labai suvargintas nuo Gansono agresyvių taktikų, kurias niekuomet nepalengvino. Iš pradžių Gansonas atrado rusą gana tvirtu, vienok gale pergalėjo jį. **Rep.**

Labai Patogi ir Linksma Kelionė
Švedų Amerikos Liniją
— į —
Lietuvą
Per Gothenburgą—Švediją
Su artimais susisiekimais su Klaipėdą
Puikiais Motorlaiviais
Gripsholm Kungsholm
— ir —
S. S. Drottningholm

1930 METAIS IŠPLAUKIA
Laivai iš New Yorko:
Gripsholm Rugsėjo 6-tą d.
Kungsholm Rugsėjo 13 d.
Drottningholm rugs. 20 d.
Gripsholm Spalio 4-tą dieną
Kungsholm.. Spalių 11 d.
Drottningholm Spal. 18 d.
Gripsholm.. Lapkričio 1 d.
Kungsholm Lapkričio 8 d.
Drottningholm Lapk. 29 d.

Musų laivai yra greiti, dideli ir moderniški. Išplaukia beveik kas savaitę iš New Yorko ir atgal. Jei Tamsta manai atlankyt savo Tėvynę Lietuvą del platesnių informacijų kreipkis prie arčiausio agento arba pas:

Swedish American Line
21 State Street New York
10 State St., Boston, Mass.

Philadelphia, Pa.

ŽYMIOS VEIKĖJOS BALSAS IŠ UŽJURIO

Iš Philadelphijos Lietuvon išvykus gerai žinoma veikėja Ona Unguraitė parašė vienam iš savo draugų gan ilgą laišką. Tame laiške prisiminė apie Palangoje prigėrusį kun. M. Cibelį ir pažymėjo, kad laike kelionės į Lietuvą laivu Oscar II, jisai labai rupinosi keliauninkais, ypač vargingesniais, kurie važiavo trečioje klesoje ir ligoniais. Amžina atmintis jam už tai!

Kregždė

Sugar Notch, Pa.

Šis miestukas randasi atstu apie 5 mylios nuo Wilkes-Barre, Pa. Gyventojų turi apie 2,5000 žmonių įvairių tautų kaip lietuvių, airių, švedų, lenkų ir kitų mažas skaičius. Visos tautos turi savo bažnyčias — apie 3 katalikiškas ir apie 4 protestoniškas. Atrodo doras miestukas, bet yra keletas ir bolševikų. Šiandien čia kaip ir kitur didelės bedarbės viešpatauja, tai labai trumpa su kapitalu. **J. N.**

—o—

PAIEŠKOJIMAI

VITAVIČIUS, RAPOLAS, Amerikon atvykęs 1903 m. ir apsigyvenęs Boston, Mass. Paieško žmona Julija.

GENYS, JUSTINAS, apie 40 m. amžiaus, kilęs iš Trumponių kaimo, Aluntos valsčiaus, Utėnos apskričio, Amerikoje apie 20 m. Brolis Povilas neturįs jokių žinių nuo 1914 m. (10—1228).

PUIDOKAS, PRANAS, iš Misiunų kaimo, Kirkalnio valsč., Raseinių apskr., Amerikon atvykęs 1908 m., gyvenęs Lawrence, Mass., Moundsville, W. Va. ir neva Illinois valstijoj, —nuo 1923 m. tėvas jokių žinių apie ieškomąjį neturįs (10—1229).

ŽYLĖ AR ŽILIUS, IGNAS, kilęs iš Laižuvos valsč., Maežikių apskr. Amerikoje apie 20 m., seniau gyvenęs 92 First St., New York ar Brooklyn; neva tarnavęs Amerikos kariuomenėje ar laivyne ir nuskendęs juroje; turėjęs žmoną Oną; paieško motina Morta. (10—1360).

JAKONIS, JONAS, apie 40 m. amžiaus, Amerikon atvykęs 1914 m., vedęs, gyvenęs 1921 m. 2205 Wood St., Philadelphia, Pa. Motinos vardas Marijona. Kilęs iš Vievio valsčiaus. Ieško brolis Aleksandras (10-1389.

SPANDAVIČIUS, BERNARDAS, kurio adresas 1929 m. buvęs P. O. Box 15, Royaltown, Vermont. Ieško Dr. Valteris Cipseris, Liet. Universiteto asist.

JURKŠAITIS, STASYS, alias STANLEY GORGEN, Amerikon atvykęs 1912 m., gyvenęs Uhrinsville, O. ir Akron O. ar Firestone, Pa. Paieško sesuo Marcelė Bubelienė.

FINAGEJEVAS, DMITRIJUS, Amerikon atvykęs 1913 m. į 1816 Third St., Superior, Wis. Jį gerai pažinojęs SAMUELIS K. SULČIUS, 323 Chartiers Ave., McKees Rocks, Pa. Paieško pamotė Anastazija.

MISALIS, POVILAS, kilęs iš Širvintų valsč., Ukmergės apskr., Amerikoje jau 22 m., Amerikos armijoje sužeistas, gyvenas 1401 Parade St., Erie, Pa. Paieško broliai Adomas ir Vladas.

BEIERIS, LIUDVIKAS, 1894 m. gyvenęs Boston, Mass. ir dirbęs cukraus fabrike. Paieško Oskaras Gofmanas iš Mažeikių.

BLIUMAS, ANTANAS, Petro ir Julės Novorovskos sunus, 180 m. vedęs Karoliną Darotanytę, Amerikon atvykęs 1912 m. ir gyvenęs pas J. Bernotą, 804 Bank St., Waterbury, Conn. Ieško duktė Elena.

JANUŠAS, LEONAS, vedęs su KAZIMIERA, 1927 m. dirbęs Bostone cukraus fabrike ir gyvenęs 103 Third St., So. Boston, Mass., turįs vaikus Kleopą, Aloizą ir vieną dukterį. Paieško sunus Leonas.

ŠILAUSKIENĖ—GEČAUSKAITĖ, ANTANINA, Valterio ar Vlado žmona, Amerikon atvykusi 1910 m., gyvenusi Sturgeon, Pa. Mirus tėvui Petrui, jai tenka palikimų dalis sulig testamento. Paieško motina Teklė iš Jonavos.

LEONAS, IGNAS, Jono sunus, gimęs 1888 m., kilęs iš Krakių valsč., Pakarklių kaimo, Amerikon atvykęs 1910 m., 1924 m. gyvenęs 124¼ W. 18-th St., Los Angeles, Cal. Ieško brolis Balys.

ŠLIŽYS, BALTRUS, iš Stirbučių kaimo, Platelių v., Kretingos apskričio, Amerikon atvykęs 1913 m., gyvenęs Easton, Pa., tarnavęs Amerikos J. V. kariuomenėje, dabar neva gyvenąs New York'o apylinkėse.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji maloniai kviečiami atsiliept į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA,
15 Park Row, — New York City

Roldas Narunga

GYVENIMO DISONANSAS

Mėnuo, kaip sidabrinis diskas, rieda giliu dangaus skliautu. Laukuose kvepia nupiauti dobilai, čirškia alkana griežlė... Gale kaimo juokiasi smuikas, kvatoja armonika...

Basomis rastomis kojomis selina Mikas per sodą prie Rožytės lango. Tyliai atsidaro svirno durys, ir dar tyliau užsidaro, jiedviem išeinant...

—Pasiųtpulką mums!

Trapiam šoky mirga dryžuotos Miko trinytės, mikliai mina raumeningos Rožytės kojos. Gyslose pavasario upeliais kunkuliuoja kraujas, kaista veidai, liepsnoja akys, kunas glaudžiau prie kuno spaudžias...

—Kaip gera, Rožiuk,—švagžda uždusęs Mikas.

—Ir man gera...—tyliai atsako Rožytė ir tuojau priduria:—Ar visada taip bus, Mikuti?

—Kol gyvu busiva, Rožiuk... prisiekiu.

Gera svaigt pasiutpolkos sukury, kai smuikas juokiasi, kai armonika kvatojasi...

Gera glamonėtis žvainuose vasaros vidurnakčiuose, kada svaigulingai kvepia čiobrai... Tik rytą, kai močia įkyriai į darbą žadina, taip nesinori nugaros judina, taip gerai dar butų pamiegot, bent iki priešpiečių...

* * *

"Mylima Rožyte, rašau tau margą laišką iš tolimos šalies. Aš gasiendoj skinu kavą. Pas mus Brazilijoj labai karšta: daug karščiau negu pirty, kuomet linus džiovina. Čia labai daug bezdžionių; tu jų niekad nematei, — tai tokie dideli gyvuliai, panašųs į Kačiubų Motiejų, tik labai ilgomis uodegomis: kaip mudu aplojusios žvynienės liežuvis... Žemėje pilna visokių krokodilių, gyvačių, dramblių—ir baisu, kad eidamas neužmintum jų, nes tave taip įkąs, kad tuojau bus kaput. Ore uodai su ilgais gyliais, lyg daktaras su peiliuku, tyko, kad gautų tave įgilt... Nerašysiu apie visas tas biaurybes: dar tau jos prisisapnuos—".

Perskaitė Rožytė laišką—jame tiek skundo... Prašo atsiųst pinigų, ir tik pačiame gale, tarytum nieko nereiškia, primesti keli meilųs žodeliais...

—Vargšas Mikutis...

Atsiduso, prispaudė laišką prie širdies ir pajuto graudžią ašarą veidu riedant. Kaip kalvio dumtuvės, kilnojosi riebi krutinė, sugniaužta širdis rodos norėjo išsimušt pro šonkaulių tvorą ir nusirist po svirnu... Ilgai sėdėjo ant priesvirnio laiptų ir braukė priekyšte gailias ašaras. Nė nepamatė kada saulė, kaip pilnas šviežio medaus dubenys, rausvu dangum nusmuko už juodo šilo...

Gale kaimo juokėsi smuikas, kvatojo armonika...

* * *

Nuobodu ir nyku ilgus žiemos vakarus sėdėt prie ratelio ir verpt šiurkščias pakulas. Pro sąsparas švilpauja paklydęs vėjas, pustomas sniegas bildena į langų stiklus.. .

Nelinksma ir tuščia Rožytės sieloje, tarytum koks vagis butų išplėšęs visas brangenybes, palikdamas vien nuobodį ir šaltį. Atstumė ratelį, parėmė galvą rankomis ir giliai sųsimąstė. Prieš akis, kaip kokia procesija, praėjo visas gyvenimas—

Lankoj nešvarios storpilvės karvės pešioja žolę, o ji, maža piemenaitė, pina kukalių vainiką, svajodama tuos laikus, kada ji bus didelė merga, per atlaidus klestės šilkinę skara, kada ir ją bernai kvies į vakaruškas...

...Prieš akis ilgai stovi šypsantis Miko veidas... Rožytė gerai mena kvepiančius vasaros vidurnakčius, svaigulingą jauną meilę—

Jos mylėtas bernelis, apraizgęs ją šilkiniais meilės voratinkliais, suviliojęs auksiniais pažadais, išsiprašęs jos kieto darbo paskutines sutaupas — išbėgo į tolimą kraštą... Dar parašė vieną laišką, o pagaliau visiškai pražuvo...

O paskui... paskui ją tėvai, kaip paskutinę valkatą, išvijo iš namų, keiksmo žodžiais palydėdami... Gerai, kad gailiaširdė tetulė pasigailėjo ir priglaudė, kitaip — kur ji, vargšė, butų pasidėjusi?..

Lopšy pravirko kudikis: raudonas, sveikas pumpuliukas...

—Neverk, Mikuti, pienyčio duosiu...

Ir kam jį pakrikštyjo niekšo tėvo vardu, kad, jį tariant, kiekvieną kartą vargšei motinai, lyg adatos į kamuolį, smigtų į širdį sopuliai... Ir kudikis, rodos, dėl to šlykštaus vardo biauresnis...

Padavė pieno, užmigdė, o pati ilgai, pasilenkusi ant lopšio, žiurėjo į ramų ir nekaltą kudikio veidą..

Jis taip panašus į savo tėvą: tos pačios rudos, šypsančios akys, tokios pat stambios raudonos lupos... Nesuprantamas apmaudas pradėjo širdį gelti, smilkiniuose, lyg kujais, sutvinksėjo kraujas, akyse sumargulĩavo baisųs vaizdai — regėjimai, pro kuriuos kiaurai, kaip pragaro pažaras, švietė klastingai šypsančios Miko akys. O, su kokiu inirtimu ji dabar apspiaudytų, paniekintų, užmuštų tas akis!....

...ir kudikio tos pačios akys—Širdy susitelkė tiek daug tulžies nuodų, žvilgiai užsikurė pasiutiškos pagiežos gaisrais, neapykanta virtusi meilė išaugo į siaubuną, pavergė visą jos protą, sąmonę, motinos jausmą... viskas, kas žmoniška, pabugo tos pragaro įtužties ir giliai giliai sieloje pasislėpė...

Jos ranoks pakėlė kirvį—

Argi motina žudytų savo vaiką—?...

Kažkas sunkiai sugriuvo vidury pirkios... Paskui viskas nutilo, tik už langų vėjas giedojo šiurpulingą giesmę, tik sniego pusnys šoko ore pasiutusį šokį...

Gale kaimo, prie šiltos krosnies bernas virkdė armoniką...

* * *

Duobėtu, nelygiu, kaip senos karvės nugara, keliu atvažiavo į kaimą saguoti mėlyni ponai. Sustojo ties viena trobele, vidury kaimo, nerangiai išsirito iš gilių rogių ir sukiutino visi į vidų.

Ką jie ten veikė, ką jie ten triusė — kaimas nežinojo, ir tiktai kai kurie matė, kad, pradedant temt, tos pačios rogės su mėlynais ponais nuvažiavo atgal į miestelį, o dar mažiau kas pastebėjo, kad su tais ponais rogėse sėdėjo juoda žmogysta, atvažiuojant jose nebuvusi, ir tiktai vienas ar du pažino, kad ta juodoji žmogysta — "motinėlė Rožytė" ir tie tuojau pasiskubino aplakstyt visą kaimą, piktu liežuviu butų ir nebutų daiktų primalti...

Giliai kildami į purų sniegą, arkliai sunkiai vilko roges kraipytais kaimo šunkeliais...

Kažkur tykiai raudojo smuikas, kukčiodama verkė armonika....

* * *

Apsiblaususi rudens saulė paskutinį kartą bučiavo šalnų pakąstas krizantemas...

Miesto grindiniu tyliai nudrožė mažutė laidotuvių eisena, dviejų kalėjimo sargų prižiurima.—Ją pralenkdamas, vikriu automobiliu pravažiavo kažkoks ponas, net ligi ausų išsižiojęs kvatodamas su pora linksmų palydovių...

Du kaliniai iškasė duobę, įleido karstą, užpylė žemėmis... Gale kaupo įstiprino baltą medinį kryžių ir visa eisena vėl tyliai ir liudnai grįžo atgal...—Ponas savo automobilį sustabdė ties dansingu...

Kažin, ar butų palengvėję nelaimingąjai Rožytei, — likimo išvedžiotai po visas gyvenimo kolgotas ir pagaliau didžiausio dvasios ir kuno skurdo kalvarijoje nukryžiuotai,—jei ji butų gavusi pamatyt tą "merikoną," išgirst jo pakvaišusį juoką, pavadint jį jai iki gyvo kaulo įsišlykštėjusiu vardu — Mikai...

Ten, toli toli, gale kaimo — raudojo smuikas, verkė armonika... **K. N.**

LIETUVIAI!
SKAITYKITE ir PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVĮ"

JUOKAI

LENGVA SUŽINOT

Kartą aukštas valdininkas lankydamas kalėjimą, atrado mažą berniuką ir sako jam: "Tu toks jaunas, o jau kalėjime sėdi; ką dabar mano apie tave tavo tėvai?.

Kalinys: Tai labai lengvai sužinot, nes jie, antai, už sienos sėdi.

IŠ VISŲ PO TRUPUTĮ

Svečiai bekalbėdami apie mažą berniuką, pastebėjo, kad jis turįs tikrai motinos akys.

Motina: Bet jis turi tėvo nosį.

Berniukas: Ir brolio kelnes.

NEPASIDUOK PYPKORIAMS

Trečios klasės rukomajame vagone kartą pasidarė nebepakenčiama, ir viena kaimietė sako savo vyrui:

—Tie ponai savo papirosais taip prirukė vagoną, kad negalima ir sėdėt. Neapsileisk ir tu, Petrai: užsidekg savo pypkę su makorkomis — tada tuojau tie ponai atidarys langus.

ATSAKĖ

—Ką veikia sargybinis, kai vagys sandėlyje?—klausia burininkas naujoką.

Naujokas,—Be abejo miega, tamsta, burininke.

ĮŽEIDŽIA

—Tėte, tave teta įžeidžia.

—Na, kokiu budu?

—Vakar ji mane pavadino paršu, o šiandien sako, kad aš labai panašus į tave.

MUZIKA - MUZIKA

Lietuviška Muizka Su Gaidomis

Ką tik atėjo į "Amerikos Lietuvio" Knygyną naujos muzikos su gaidomis siuntinys, kuriame rasite šias gaidas:

Kur Bakužė Samanota, Šimkaus 30c.
Kad Skausmas, J. Naujalio .... 50c.
Plaukia Sau Laivelis, Šimkaus.. 50c.
Birutė, J. Žilevičiaus ..... 50c.
Švento Jono Vakarėlį, Žilevičiaus 50c.
Ugdė Motušė, J. Žilevičiaus.... 50c.
Aš Bijau Pasakyt, A. Vanagaičio 50c.
Godelės, A. Vanagaičio ..... 60c.
Mamytė, A. Vanagaičio ..... 60c.
Stasys, A. Vanagaičio ..... 50c.
2 Liaudies Dainos, J.Žilevičiaus 25c.
Anoj Pusėj Ežero, Chorui..... 85c.
(J. Žilevičiaus)
Molio Uzbonas, A. Vanagaičio.. 30c.
Kur Bėga Šešupė, Č. Sosnausko 25c.
Karvelėli, Č. Sosnausko ..... 25c.
8 Liaudies Dainos, A. Vanagaičio 40c.
Dainuok, II. dalis, A. Vanagaičio 60c.

Galima gaut:

Amerikos Lietuvio Knygyne
14 Vernon St. Worcester, Mass.

DIDYSIS LIETUVIŠKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygynai, knygų krautuvės bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau

Didysis Lietuviškas Sapnininkas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepapraščiausią sapną. Prie Sapnininko eina dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai.

Sapnininko kaina 75c

Užsisakant daugiau egzemplioriu duodame nuošimtį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais.

A. L. Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass

VAŽIUOKIM Į LIETUVĄ

Tiktai Vieninteliu Lietuvos Juros Keliu
PER KLAIPĖDĄ
Greitas susisiekimas via Kopenhagen
Puikus Laivai — — — — — Ganėtinai Gero Maisto
Švarumas ir Patogumas — — — Malonus Patarnavimas

Laivų Išplaukimai iš New York:
S. S. "OSCAR II" ..... Rugsėjo 6
S. S. "FREDERIK VIII"..... Rugsėjo 13
S. S. "UNITED STATES".... Rugsėjo 27

Informacijų ir laivakorčių reikalais kreipkitės pas savo Agentą arba:

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
27 WHITEHALL ST. NEW YORK, N.Y. — 248 WASHINGTON ST. BOSTON, MASS. — 130 N. LA SALLE ST. CHICAGO, ILL.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V. $1.50
Užsieniuose 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi būt apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Kaip Vokiečiai Žiuri į Lietuvą?

Paskutiniu laiku vokiečių spauda labai susirupino Klaipėdos kraštu. Apie Klaipėdos reikalus dedama daugybė žinių, daugiausia iškraipytų, iš Kauno ir iš Klaipėdos. Gana daug laikraščių Klaipėdai paveda savo vedamųjų skiltis. Vokiškuose laikraščiuose straipsniai dedami antraštėmis:

"Litauen geht gegen Memel vor", "Memel kampft um seine Autonomie," "Die Memelkonvention wird litauisiert," "Memels aussertes Mittel," "Kowno attackiert die Memel-Autonomie," "Wird Litauen das Memelgebiet behalten?", ir tt...

Šitų alermuojančių žinių ir straipsnių intencijas, rodos, vaizdžiai paaiškina kad ir iliustruotas "Hackbeils J. Z." savo specialiniame "Rheinland - Befreiungs" numeryje už liepos 24 dieną. Tas savaitraštis paduoda du puslapiu iliustracijų iš Klaipėdos ir klausia: "Und der Osten?". Vadinas, Reino kraštas vokiečiams grįžo,— kas bus su Rytais? Atrodytų, lyg vokiečiai žiurėtų, kad lietuviai Klaipėdos krašte nėra nuolatiniai šeimininkai, o tik okupantai iki tam tikro laiko. Jie piktinasi, kad Klaipėdos gatvėse vaikščioja Lietuvos kareiviai, kad Klaipėdos krašto automobiliai turi bendrą visiems Lietuvos automobiliams ženklą "Lt," kad į Klaipėdos kraštą važiuojant reikalingas pasas ir muito revizija.

Tikrai įtartinas atrodo vokiečių susirupinimas Klaipėdos krašto reikalais. Pasirašydami Versalo taikos sutartį, vokiečiai a priori pripažino Klaipėdos krašto buklę. Jie visi nedalyvavo Klaipėdos konvencijos ir statuto sudaryme, bet dabar dedasi didžiausiais tos konvencijos ir statuto angelais sargais, nors niekas i šLietuvos pusės ir nemano šios konvencijos bei statuto laužyt. Konvencijos ir statuto aiškinimas anaiptol dar nėra jos laužymas! Juk Lietuvos pareiga žiurėt, kad jos pačios pasirašyta konvencija ir statutas teisingai butų aiškinamas. Gyvenimo praktika rodo, kad su konvencija ir statutu mėgina nesiskaityt kai kas kitas,—tik ne Lietuvos valstybė, ne jos centro valdžia.

Šiomis dienomis atvykę iš Klaipėdos krašto rimti žmonės pasakoja kurjozą, kad vokiečių konsulatas Klaipėdoje išduodąs trejopas vizas, butent: seniems "memelenderiams," "memelenderiams - neofitams" ir "didlietuviams". Klaipėdos krašto gyventojų pasai konsulate tiriami, ar jų savininkai yra seni "memelenderiai," ar "neofitai" Pagal tą imamas už vizas mokestis. Iš senųjų Klaipėdiečių su tuo pačiu pasu imamas mažas mokestis, iš naujųjų — daug didesnis. Tokios esą duotos konsulatui instrukcijos...

Tarptautinių santykių ir tarptautinės teisės akimis žiurint, toks vokiečių konsulato elgimasis yra griežtai priešingas Klaipėdos konvencijai, pagal kurią suverenumas Klaipėdos krašte priklauso Lietuvos valstybei — taigi, Klaipėdos krašto gyventojai yra Lietuvos piliečiai.

Rodos, niekas iš šalies neturi teisės kitos valstybės piliečius rušiuot, kaip tai daro vokiečių konsulatas. Lietuvoje yra tik viena pilietybė, ir visi Lietuvos piliečiai yra lygųs prieš įstatymus. Kuri valstybė gali leist, kad svetima valstybė jos piliečius rušiuotų, vieniems duotų pigias vizas, iš kitų daug brangiau imtų?

Kalbant apie pilietybę, tenka primint vokiečių pilietybės dvilipumą. Butent, kiekvienas vokiečiams patinkamas klaipėdietis turi teisės atvykęs Vokietijon, gaut "Einburgerungsschein" ir apsigyvent Vokietijoj kaip vokiečių pilietis.

Negalima neigt fakto, kad Klaipėdos kraštas ilgus metus buvo susirišęs su vokiečių Reichu, kad vokiečiai ir dabar jo likimu interesuojasi. Tačiau kiekvienam aišku, kad kai kurių vokiečių sluoksnių tikslai Klaipėdos krašte nėra tai kulturinės giminystės ryšių paaikymas su vokiškuoju elementu, bet noras tą elementą sustiprint lietuviškojo elemento sąskaiton, kad artimesnėje, ar tolimesnėje ateityje tikrai galėtų but ne tik sulaužyta, bet ir visai **panaikinta konvencija del Klaipėdos krašto.** Čia gludi visos vokiečių spaudos alermo šaknys. Atvirai kalbėdami, patys vokiečiai tai pripažįsta.

Kokios išvados iš to visko peršasi? Pirmiausia aišku visiems, kad vokiečiai savo spaudos propaganda negali nė Versalio taikos sutarties sulaužyt, nei Klaipėdos konvencijos bei statuto panaikint, nei, pagaliau, niekas paverst Reicho valdžios su Lietuva pasirašytą sienos sutartį. Trumpai sakant, lietuviai Klaipėdos krašte nėra laikini okupantai ir ne vokiečiams jų teisės šiame krašte nuimuot bei prižiurėt. Jis gali tik gerokai pablogint Lietuvos gerus kaimyninius santykius su Vokietija. Žinoma, iš to nebus naudos Lietuvai, bet jos nebus ir vokiečiams, ypač atsižvelgiant į tolimesnes politikos perspektyvas. Todel, musų manymu, atatinkamos Reicho įstaigos padarytų naudingą darbą ir pačiai Vokietijai, duodamos savo krašto spaudai direktyvų Lietuvos link paimti kitą toną. — L.

—o—

Čičerino "Atostogos"

Sovietų Rusijos ilgalaikis užsienių politikos komisaras Čičerinas, po poros metų "atostogų," tapo galutinai iš tos vietos paleistas. Iki šiol Čičerinas buvo ir komunistų partijos centro komiteto nariu ir vyriausio komunistų vykdomojo organo ir politbiuro nariu. Paskutinis šešioliktas komunistų partijos suvažiavimas Čičerino niekur neberinko. Mat, šis partijos suvažiavimas taip šoko, kaip dabartinis Rusijos diktatorius Stalinas grojo. Čičerinas, kaipo vienas gabiausių Sovietų politikų ir nemaža komunistų partijai nusipelnęs buvo pavojingas Stalinui, todel jis ir pasirupino savo konkurentą nustumt į šalį.

Čičerinas buvo šalininkas Rusijos draugingumo su Lietuva.. Jam vadovaujant Sovietų politikai, buvo pasirašya 1920 m. Lietuvai labai naudinga Maskvos sutartis, kuri tarp kito pripažino Lietuvai visas etnografines žemes su sostine Vilniuje. Taip pat dar Čičerinui esant užsienių politikos komisaru, 1926 m. buvo pasirašyta tarp Lietuvos ir Rusijos nepuolimo sutartis. Čičerino vieton paskirtas ankščiau buvęs jo pavaduotojas Litvinovas, kietesnės rankos komunistas. Pažymėtina, kad visi čia suminėti didieji Sovietų politikai yra žydiškos kilmės.

SKAITYKITE ir PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVĮ"

NAUJAS MINISTERIS

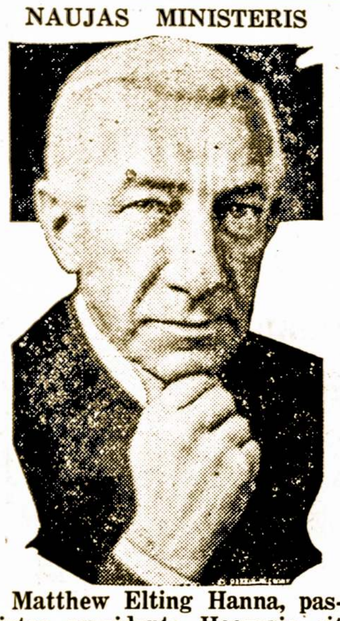

Matthew Elting Hanna, paskirtas prezidento Hooverio eit Amerikos ministerio pareigas Nicaraguoje, kur pirmiau tą vietą užėmė Charles Eberhart. M. Hanna yra iš Ohio valstijos ir vieną kartą buvo Amerikos ambasados pirmasis sekretorius ir reikalų vedėjas Meksikoje.

A.a.Marija Pečkauskytė Šatrijos Ragana

Nėr pusės metų, kaip palaidojome lietuvių kalbos tėvą a. a. Joną Jablonskį, o liepos 24 d. vėl netekome Lietuvai labai brangios asmenybės, rašytojos Marijos Pečkauskaitės — Šatrijos Raganos. Ji mums brangi ne vien kaip žodžio meno kurėja, bet ir kaip įžymi pedagogė, kuri nemaža prisidėjo prie atgimstančios Lietuvos mokyklų sutvarkymo ir visuomenės auklėjimo.

Gimė ji 1878 metais vasario 24 d. Medingėnuose; augo Labunavos dvare, Pavandenės parapijoj. Jos tėvai, pasak kun. J. Tumo, nors dvarininkai, bet buvo tikri demokratai, labai geros širdies, šaunaus budo ir sąžiningi žmonės. Nebuvo atsitikimų, kad jie butų kada pasiputę ar paniekinę "chlopus" — lietuvių liaudies luomą.Lietuviškumo atžvilgiu jie buvo pralenkę net geriausius savo luomo atstovus, kurie, kai patys netesėjo naujųjų laikų suprast, bent jaunąjai kartai negynė tą idealą mylėt. Gal visa tai darė del to, kad jiems materializmas iš principo buvo tolimas ir koktus. Šios dvasinės tėvų savybės atsispindėjo ir Šatrijos Raganos asmenyje.

Augdama žemaičių tarpe, Marija nuo pat mažens kalbėjo taisyklinga žemaičių kalba ir jai ta kalba pasidarė lygiai įgimta, kaip ir lenkų. Noriai klausydamąsi kaimiečių senių pasakų, gražių žemaitiškų dainų ir viso jų folkloro, Marija praturtino savo sielą bei vaizduotę lietuviškumu ir išaugo grynai musų kulturos žmogumi, kitaip sakant, Šatrijos Ragana—musų kulturos padaras (žiurėk Vaižganto raštai XIII tomas).

Penkioliktus metus eidama, 1892 m. Marija įstojo į Petrapilio Šv. Katrinos gimnaziją III klasę. Mokslas neblogai sekėsi, tačiau Petrapilio oras blogai paveikė silpną jos sveikatą, ir buvo priversta grįžt namo. Prasirgus čia kuone metus ir kiek pagijusi, namie ėmėsi eit gimnazijos kursą su mokytojais ir mokytojomis, iš kurių gerai pramoko rusų, vokiečių ir pusėtinai prancuzų kalbos ir skambint fortepijonu.

1891 m. ji susipažino su rašytoja Julija Žimantiene — Žemiate, Povilu Višinskiu ir dar vienu kitu, susipratusiu lietuviu inteligentu, kurių įtakoje jos dvasios lietuviškumas dar labiau sustiprėjo.

1896 m. pasimokiusi Varšuvos bitininkystės kursuose ir sugrįžus į Užventį, ji įsteigė savo bityną ir pasidarė ukininkė. Bet tėvui mirus ir palikus nemaža skolų, ukį teko likviduot, o Marijai teko verstis privatinėmis pamokomis ir mokytojaut privačiose bajorų šeimose.

Vėliau Povilo Višinskio ir Andriaus Dubinsko rekomenduojama, kaip nepaprastai gabi moteris, gavo "Motinėlės" drjos stipendiją ir išvažiavo Šveicarijon tęst aukštojo mokslo. Ciuriche tuomet profesoriavo pasaulio garsenybė pedagogas dr. Fr. V. Fersteris ir Zaičikas, Marija per visus tris semestrus klausė tų dviejų didžiųjų pedagogų paskaitas ir nuodugniai tyrė jų skelbiamą auklėjimo sistemą, kol persikėlė į Friburgo katalikų universitetą, kur atidžiai studijavo literaturą.

Sugrįžus Lietuvon Marija Pečkauskaitė tvėrėsi visuomeninio darbo: mokytojavo lietuvių gimnazijose, rašė apysakas, romanus, pedagogikos veikalus, bendradarbiavo periodinėj spaudoj, steigė labdaringas draugijas ir ligonines. Žodžiu, stropiai prisidėjo prie Nepriklausomos Lietuvos kulturinio augimo. Už tuos nuopelnus Lietuvos universitetas suteikė jai literaturos garbės daktaro laipsnį ir Respublikos Prezidentas — Gedimino ordeną III laipsnio.

Deja, paskutiniais metais ją kankino liga — baisus skausmas rankų kauluose. Šiemet tas skausmas pasikartojo kojose ir ji ilgai pragulėjo Kaune, karo ligoninėj. Gydytojai rado nebepagydomą kaulų sarkomą (vėžį) ir del to M. Pečkauskaitę parsiuntė namo, kur ji liepos 24 d. 21 val. 45 min. ir mirė.

Velionies kuną palaidojo Židikų kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo nemaža valdžios, meno ir kulturinių organizacijų, laikraščių redakcijų atstovų ir didelė minia šiaip visuomenės.

Mums a.a. Šatrijos Ragana brangi tuo, kad ji galutinai nusikračiusi lenkiško "poniškumo" manijos, visą savo amžį pašventė Lietuvos gerovei ir savo kilnia kuryba auklėjo visuomenėje tėvynės meilę ir žmoniškumą. Tad nusilenkę šios neužmirštamos asmenybės kapui, pasekime jos pavyzdžiu ir daugiau atsidėkim kilniam kurybos darbui. T.

Amerikos Lietuviams Žinotina

Šią vasarą atvyko Lietuvon daug Amerikos lietuvių, kurių dalis pasiliks visam laikui gyvent Lietuvoje. Iš jų ne vienas galvoja, kaip čia pelningiau ir naudingiau sunaudot parsivežtą kapitalą. Atrodo, kad ir Alytuj galima butų tinkamai sunaudot amerikiečių doleriai.

Alytus po karo pasidarė apskrities miestu ir kartu Dzukijos krašto kulturos ir ekonomijos centru. Jis turi, rodos, geriausias Lietuvoj susisiekimo arterijas, nes čion sueina penki plentai, vienas didelis vieškelis, geležinkelis ir upė Nemunas. Apylinkės labai gražios, aukštos kalnuotos vietos ir sausi pušynai.

Sveikatos Departamentas todel pripažino Alytų kaip **oro kurorto vietą.** Kasmet vasaros metu vis daugiau ir daugiau atvyksta žmonių pailsėt, pakvėpuot sausu tyru pušų oru. Tokiu budu, Alytus, turėdamas tokias geras ir palankias sąlygas, turi tendencijos kilt.

Bet jam kilt ir pasidaryt geru kurortu ,tarp kitko, truksta šių butiniausių viešo pobudžio įstaigų: žmoniško viešbučio, kur žmogus galėtų ramiai sau pernakvot, kad nekliudytų jo ramybės įvairus "vabaliukai," žmoniškos salės, kur butų galima daryt susirinkimus, rengt spektaklius, koncertus ir kitas įvairias pramogas. Jeigu šią vasarą Lietuvos dramos ir operos artistai gastroliavo po Lietuvos visuomenę džiugindami scenos ir muzikos menu, tai alytiečiai tuo negalėjo pasidžiaugt vien del to, kad čia nėra tinkamos salės.

Taigi Alytui reikia pirmiausia kurhauzo, kuriame butų: 1) kambariai atvykstantiems apsistot — pernakvot, o vasaros metu vasarojantiems apsigyvent; 2) valgykla — restoranas, kur svečiai vietoje gautų visą užlaikymą ir 3) salė susirinkimams, spektakliams, koncertams, ir t.t. Tokie kurhauzai kitur, pavyzdin, Klaipėdos krašte, yra ne tik mažesniuose miesteliuose, kaip Alytus, bet ir kaimuose prie didesnių traktų gražiose vietose.

Asmuo, įrengęs kalbama kurhauzą, išrodo, turėtų pelno ir patarnautų visuomenei ir prisidėtų prie Dzukijos krašto centro kulturos pakėlimo. K. G.

Garsių Žmonių Amžius

Pasirodo, kad rimtas, kasdieninis, kad ir sunkus, proto darbas išeina žmogui sveikaton ir ilgina jo amžių. Tai įrodo garsių žmonių gyvenimo ilgumas.

Ilgu amžium pasižymi filosofai. Taip antai, Zenonas sulaukė 98 metų, Vundas — 88, Lamarkas — 85, Spenceris — 83, Kantas ir Šelingas — 79, Šopenhaueris — 72, Leibnicas — 70, Šleiermacheris — 66, Hegelis— 61. Tik Fichte ir Spinoza mirė, palygint jauni: pirmasis 52 metų, o antrasis—tik 45.

Nuo filosofų neatsilieka matematikai, fizikai ir astronomai. Njutonas mirė 85 metų, Gausas ir Galiliejus — 78, Koperninkas —70, Flamarijonas — 83, Laplace — 78 Heršelis — 84, Hansenas, pasižymėjęs "mėnulio tabelėmis" — 79.

Negali nusiskųst ir dailininkai: Ticianasu sulaukė beveik 100 metų, Mencelis — 90, Michalangelo — 89, Cornelius — 84, Leonardo da Vinči — 67, Rembrandas — 63. Tačiau Diurer'is gyveno 57 m., o Rafaelis gyveno tik 37 metus.

Poetų ir rašytojų irgi yra ilgaamžių. Volteris išgyveno 86 metus, Getė ir Tolstojus — po 82, Calderonas — 81, Vylandas —80, Klopštokas — 79, Ulandas — 75, Petrarka — 70, Heine — 58, Dantė — 56, Moljeras —51, Lesingas — 52. Trumpai gyveno Šileris — 46 m. ir Baironas —36 m.

Iš komponistų:—Auberis, Cherubini ir Saint Saens sulaukė po 80 metų, Haydnas — 78, Rosini —76, Hendelis — 74, Vagneris —70, Berliozas — 66, Bachas— 65, Bethovenas — 56 ir Lully— 54. Iš jaunų mirusių kompozitorių tenka paminėt: Šubertas —31 m., Mocartas — 35, Mendelsonas — 38 ir Šumanas — 46 metų.

ATOMINĖ IEGA ATIDARYS NAUJĄ GADYNĘ

Atome uždarytas mažytis grumstelis elektrinių dalelių, sudarančių, visatos medžiagą, yra mažne begalinis nerakštosios iegos šaltinis.

Jei kada nors bus atrastas raktas šitai iegai pajungt žmogaus naudonei, tai musų dabartinė civilizacija taip baisiai pakitės, kad busimosioms kartoms mes atrodysim tokiais primityviškais, kokiais akmens gadynės urvų gyventojai atrodo naujovės žmogui.

Pavyzdžiui:

Energija, kurią naujovinis mokslas atrado vieno vandens lašo atomuose, galėtų varyt 50,000 kilovatų tiektuvą per tiek laiko, kad užtektų pagamint miestui šviesą ir iegą 24 valandoms.

Penkiuose lašuose vandens yra energijos užtenkamos pervarymui Amerikos didžiausio laivo per Atlantiką pilnu greitumu.

Gi viename stikle yra tiek energijos, kad jos užtektų didelei gamyklai varyt apskritus metus.

Tokia iegos atsarga yra ne tik vandens atomuose, o ir visose kituose medžiagos formose.

Pav., atomai dinamito svare galėtų paliuosuot energijos užtenkamos padarymui **žalos,** apturioms nuo $5,000,000 tonų dinamito, o atomai anglies svare turi energijos užtenkamos atlikimui darbo padaromo 5,000,000 tonų anglies.

Aiškus įrodymas, tečiau kamuojamoji neprieinamybė prie šitų milžiniškų energijos klėčių šiandien yra atkreipusi į save rimtą mokslininkų dėmesį visame pasaulyje.

ŽINOVAI IEŠKO

Paskutinėj iegos konferencijoje Berlyne žymus Anglijos astronomas Sir Arthur Stanley Edington pašventė žymią dalį savo kalbos šito dalyko apkalbėjimui.

Ir tokie naujovinio tyrinėjimo centrai kaip Carnegio Įstaiga Washingtone, Cavendisho Laboratorija Cambridgej, Anglijoj, Chicagos Universitetas Chicagoje, General Electric kompanijos tyrinėjamoji laboratorija pasvenčia daug laiko ir pinigų klausimas liečiantiems uždarytos atominės energijos šaltinių atidarymą.

Kokį įrodymą mokslas turi, jei turi kokį, kad tokis didžiulis energijos sandėlis tikrai yra užrakintas atome? gali paklaust rimtai protaujantis paprastas žmogus.

Pirmutinis nurodymas į jos buvimą atėjo kaipo pasėka tyrinėjimų, darytų britų fiziko Sir J. J. Thomsono pereito šimtmečio pabaigoj, kuris padėjo pagrindus musų dabartiniam žinojimui apie atomo sąstatą.

Jis įrodė, kad įleidus į atomą elektrinę srovę, atomo masė nuo to padidėja sulig elektrinės energijos padidėjimo.

1905 m. prof. Einsteinui pradėjus tirt savo reliatyvumo teoriją, vienu jo pamatinių atradimų buvo tas, kad kiekviena energijos rušis turi masę su savim ir visuomet tame pačiame santykiavime prie energijos.

Pasiremdamas šituo pastebėjimu jis išdirbo šitą formulę: "energija susijungusi su kokia nors medžiagos dalele yra lygi tos dalelės masei padaugintai iš šviesos greitumo ketvirtainio.

Pasakant tą žodžiais geriau suprantamais paprastam žmogui, Einsteino formulė reiškia, kad energija susijungusi su vienu gramu kokios nors medžiagos, sakysime, vandens, anglies, geležies, ar medžio, yra lygi 25,000,000 kilowatinių valandų.

BAISI ENERGIJA

Tai yra mažne dviguba apštis šviesos ir paiegos, kurią Commonwealth Edisono kompanija patiekia per dvidešmt keturių valandų laiką visiems Chicagos namams ir gamykloms.

Pasiremdami Einsteino formule, tikrai patikrinta laboratorinių bandymų, mes teoriniai galime apskaitliuot su atomais susijungusiais energijos apštį tokiose medžiagose, kaip lašas vandens, ar svaras dinamito.

Norėdami suprast, kaip ir kur šita įmigusi energija yra sukrauta, mes turime atmint atomo sąstatą.

Bestudijuodami "statomąsias burteles," iš kurių susidaro medžiaga, mokslininkai pirmiausia atrado, kad daiktai yra sudaryti iš mažų dalelių, kurias jie pavadino molekulais. Šitie molekulai, kaip buvo patirta vėliau, susideda dar iš mažesnių dalelių— atomų.

Atomas ir molekulas yra tokie maži, kad net per paiegiausį mikroskopą negalima jų įžiurėt. Taičau tapo atrasta, kad atomas susidaro dar iš mažesnių dalelių: elektronų ir protonų, mažyčių elektronų santvarkų, pamatinių visai medžiagai.

Nors visos šitos medžiagos padalos yra nematomos, tačiau veikmes, kurias jos padaro, tapo atsargiai pastebėtos labaratorijoje ir išaiškintos kaip neapsirinkamas buvimo įrodymas.

Pavyzdin, mokslininkams pavyko nufotografuot atomų paliktąsis pėdsakis, jiems bejudant labai dideliu greitumu, nežiurint to, kad patys atomai yra nepagaunami net ir jautriausios kameros kiai.

Savo centre atomas turi labai sukauptą elektronų ir protonų mezgą. Tasai mezgas turi teigiamą elektrinę iegą.

Gi jį apsiaučianti yra išsiblaškiusi atmosfera nereiškiamųjų elektronų, kurie vienval juda besisukdami daug maža kaip planetos aplink saulę.

Tik laukutinė atomo elektroninės atmosferos dalis yra suvartojama cheminėse energijos formose, žinomose naujoviniam žmogui.

Taip štai, anglies degimas reiškia atomo grynanglio elektrinį pritraukimą atomo deguonies ir toji eiga panaudoja tik orutinę šitų atomų elektrinę atmosferą.

Tas pats yra su kitomis energijos formomis. Musų dabartine civilizacija yra taip sakant, tik paviršį atominės energijos prakrapščiusi. Sukauptasis atomo mezgas turi didžiumą masės ir svorio ir sulig minėtą Einsteino formule toji masė ir svoris gali duot energijos mažiausia milijoną kartų tiek, kiek laukutinė atomo elektrinė atmosfera.

IEŠKO RAKTO

Todel yra apskaičiuota, kad jei mums pavyktų surast raktas šitai vidinei energijai atrakinėt, tai svaras anglies galėtų duot energijos tiek, kiek dabar duoda jos 5,000,000 tonų, o kitos medžiagos formos galėtų but išnaudojamos tam panašiai.

Teoriniai yra žinomi mokslininkams du galingi budai šitos užrakintos iegos paliuosavimui.

Veinas yra visiškas atomo sunaikinimas, kas, jei sektųsi padaryt, paliuosuotų visą atominio mezgo energiją.

Kitas, gal prieinamesnis tyrinėjimo labora teorijose, tai prastesnių atomo formų, tokių kaip vandenilis perdarymas į sudėtinesnes, tokias kaip heliumas.

Mes žinome, kad du vandenilio molekulai turi tą patį elektronų ir protonų skaičių ką ir vienas heliumo molekulas. Jei du vandenilio molekulus perdarysime į vieną heliumo molekulą, tai pastarasis paliuosuos milijonus kartų tiek energijos, kiek degantieji deguonies du pradiniai vandenio molekulai.

Tačiau šituo perdarymu paliuosuota energija bus tik šimtine dalimi to dydžio, kurį turėtų paliuosuotoji pilnu vandenilio atomo sunaikinimu.

Yra pagrindo manyt, kad atomų naikinimas tiktai įvyksta saulėje. Teisingiau pasakius, gal įtikinamiausis įmigusios atomuose iegos įrodymas pareina iš, tarytum, amžino saulės iegos spinduliavimo.

Mokslininkai mano pastebėję šitame žerinčiame kune Gamtą, panaudojančią tą pačią priemonę paliuosavimui mažne begalines atomo vidinės energijos apšties, kurios jie ieško laboratorijose žemėje.

Bet, kaip mes pamatysime vietoje padarius šitą energiją daugiau prieinama, tokie pastebėjimai padarė ją baisiai nutolusia, ar gal visai neprieinama, nes laboratorijoje negalima turėt tokių fizinių sąlygų, kokios yra saulėje. J.

JEIGU NORI BUT PROTINGU...

Jeigu nori but protingu
Ir sau neužkenkti,
Jeigu nori nesmagumų
Gyvenant išvengti,
Gą rengiesi pasakyti,
Viską apmąstyki,
Bet ką mąstai, tai ne viską
Kitiems pasakyki.

J. Naruševičius

Vietos žinios

SVARBI LĖKTUVŲ STOTIS WORCESTERYJE

Worcesterio miesto valdybos komisija aplanko visas vietas kad surast tinkamiausą del oro pašto stoties. Iš Washingtono patvirtinta pranešimai, kad Worcesteris turės oro pašto stotį kaip tik bus viskas sutvarkyta tam reikalui. Bus pasiųstas inspektorius neužilgio kas link įsteigimo pašto stoties šiame mieste. Iš šimto tinkamų vietų, šešiolika geriausių buvo išrinkta, North Graftone, Oxforde, Auburne, Suttone, Holdene ir pačiame Worcestery. Pirmoje kelionėje apie 1,000 svarų oro pašto išeis iš Worcesterio, kaip pranašauta. Apie 7,500 laiškų laukia pašte tos pirmos kelionės.

Apart to dabar svarstoma padaryt Worcesteris kaipo svarbių ryšių oro pasažierių kelionėse tarp Amerikos ir Europos. Visos smulkmenos laikomos slaptai, vienok yra didelė viltis kad tas sumanymas praktiškai bus įvykdytas.

ADV. BARKUS PRIEŠTARAUJA UŽMETIMAMS

Advokatas J. Barkus atmetė skaitymą apkaltinimo sugrąžinto prieš jį per aukštąjį teismą ir pripažino save nekaltu visiems trims punktams, kuomet trečiadienį stojo Superior Kriminališkame teisme prieš teisėją Thomas J. Hammond. Su juo sykiu buvo adv. John J. Moyniham jo gynėjas. Kiekvienas punktas apkaltina vagyste, liepos 19-tą dieną nuo Viktoro Butkevičiaus.

Butkeviičus paduoda sumas $234, $1,000 ir $1234. Butkevičius tvirtina, kad pinigai perduoti adv. Barkui palaikyt nuo savybės pirkimo transakcijoje, iš kurių buvo jam sugrąžinta tik dalis čekiu. Butkevičius negalėjo iškeist čekį, nes nebuvo užtektinai pinigų bankoje adv. Barkaus vardu padėtų. Barkus tvirtino, kad dabar tas čekis geras, ir kad buvo įvykęs nesusipratimas tarp jo ir jojo kliento.

ONA TAMOŠIUNAITĖ IŠTEKĖJO

Ona Tamušiunaitė, Juozų Tamošiunų duktė, ištekėjo už Tamo Reidy, antradienio rytą, Aušros Vartų bažnyčioje. Pamergė buvo Marė Tamošiunaitė, jaunosios sesuo, gi Jonas Reidy, jaunojo brolis, buvo pabrolis. Tamošiunų namuose visos giminės ir pažįstami kartu ėmė dalyvumą vestuvių puotoje. Vėliau jaunieji išvyko automobiliu per New Yorko ir New Jersey valstijas praleist medaus mėnesį. Paskui sugrįž į Worcesterį gyvent.

NORĖJO PAIMT KEPURĘ — MIRĖ

Tamas Čiras, keturiasdešimt metų amžiaus, mirė trečiadienį po-piet, Whitinsville ligoninėje. Čiras gyveno Whitinsville, bet dirbo Wunskanut dirbtuvėje Fisherville. Važiuodamas trečiadienį, kaip tik prieš pat pietus, jis puolė nuo viršaus automobilio troko, kada siekė pagriebt kepurę, kuri puolė iš jojo rankų žemyn. Kada jį nuvežė į ligoninę jis buvo be sąmonės.

VIEŠNIA IŠ CHICAGOS

Kazimiera Bartušienė iš Chicagos nuo pereito ketvirtadienio vieši pas Simoną ir Sofiją Zavistauskus, gerai žinomus worcesteriečius. Sofija Zavistauskienė jos sesuo, liepos mėnesį buvo išvykus pas ją į Chicagą ir jos abidvi kartu atkeliavo į Worcesterį. Dabar aplanko visas gimines, kurios gyvena Bostone ir kituose miestuose Naujoj Anglijoj. Kazimiera Bartušienė ketina viešėt Worcesteryj per mėnesį.

APLANKĖ "AMERIKOS LIETUVĮ"

Jurgis Rudnickas, kuris išvyko į Brooklyn, N. Y. aštuonis metus atgal, atvyko į Worcesterį šeštadienį aplankyt savo gimines ir senus pažįstamus. Jisai budamas Worcestery priklausė prie jaunimo draugijų ir dirbo Lietuvos labui. Jurgis Rudnickas dabar turi žmoną ir gražų keturių metų sunelį. Pabuvęs kelias dienas Worcestery, išvyks į Pittston, Pa. pas gimines ir tokiu budu praleis atostogas. Taipgi atsilankė: R. Geguzis iš Hartford, Conn., V. Šereika iš Boyonne, N. J.; J. Bajorus, "Tėvynės" redaktorius iš Brooklyn, N. Y.

OSIPAVIČIUS VIENĄ KARTĄ PRALAIMĖJO

Jonas Osipavičius, Worcesterio plaukimo karalius, kuris kas kartą laimėjo visose lenktynėse, šį kartą atidavė tą garbę kitam. Naujos Anglijos A.A.A.U. Junioriaus čampionato lenktynėse, trečiadienio vakarą, įvyko labai nepaprastai. William Squires nuo Bostono plaukimo Sąryšio per pirmutinį lenktynių trečdalį, bet Osborne pasivijo, kuomet reikėjo grįžt. Paskui Osipavičius pasivijo Osborne ir abudu šalia vienas kito plaukė. Vienok Osborne ranka pirmiau pasiekė užbaigimo vietą negu Osipavičiaus ir teisėjai pripažino Osborne laimėtoju.

ATGARSIS IŠ SLA 57 KP. PIKNIKO

24 dieną rugpiučio 57-tos kp. piknikas įvyko Shrewsbury ant Špakausko ukės, girioje. Diena buvo auksinė, tad pikniko komisija ir kuopos valdyba vadovaujant pirm. Bernotai, A. Krapavickui, V. Jankauskui, Kazlauskui ir kitiems, griebėsi prie darbo, kad patenkint svečius. Suvažiavo vir šitmas automobilių ir virš 500 pikniko dalyvių linksminosi piknike ir išsiskirstė tik viską ištuštinę. Kuopa turės gražaus pelno. Tas parodo didelę užuojautą kaip jos narių taip ir abelnai Worcesterio lietuvių, kad taip skaitlingai atsilankė, nors gražioj, bet klaikioj ir sunkiai surandamoj vietoj.

Pikniko Dalyvis.

Jau Ateina Pašelpos

SLA 57 kuopos naujam sekretoriui jau pradėjo ateit ligonių pašelpos. Kaip daugelis vietos lietuvių interesuojasi SLA. 57-ta kuopa, taip ir aš šią savaitę turėjau progą pasikalbėt su dabartiniu finansų sekretorium V. Jankausku. Man paklausus, kaip dalykai stovi su jusų kuopa. Gavau sekantį atsakymą:

"Jųs galite suprast, kad 57-ta kuopa po perversmo su kiekviena diena eina geryn. Naujoji valdyba sau rimtai dalykus veda, ir tam vedimui jos nariai gerai atjaučia. Narių skaitlius kas karta vis eina didyn; daugelis jų jau buvo užsimokėję komunistų komitetui, bet tai tik per nesusipratimą tai padarė. Pas mane randasi jau netoli 30 mokesčių knygelių, kurių mokestys iškolektavo komunistai, bet dabar jau kreipiasi, kad jų reikalus sutvarkyčiau. Šiandien jau turime daugiau negu 300 narių. Mėnesinių mokesčių pasiuntėm šį mėnesį $298.55 SLA Centran, o sekantį mėnesį tikimąsi dvigubai pasiųst. Pamatysite, už kelių mėnesių kas liks komunistams... Tegul nemano, kad jie galės visuomet apgaudinėt žmones — turės but tam kada nors galas. SLA. 57-tos kuopos nariai netrukus pamatys kur yra teisybė.

Komunistai gerai žino, **kad per juos jau negali nė pašalpos ateit ir nė jokie SLA. reikalai turėt,** bet jie vis viena bando ligonius apgaudinėt, esą, kad ir jie tvarko jų reikalus. Tačiau jau ir jų pasekėjai tam nebetiki ir kreipiasi prie manęs pašelpų reikale. Jau pirmutines pašelpas gavau; manau, kad už keletos dienų ir kitos ateis. Nors dalykai yra pradžioj gana sunkus viską pertvarkyt, vienok jau pradedu po biskį dalykus į taktą atvest. Taigi, turiu primint, kad mes likom laimėtojais, ir komunistai netrukus gailėsis už SLA ardymo darbus."

Kalbant su Jankausku, daros malonu girdėt, kad SLA. 57-tos kuopos dalykai taip gražiai pradeda taisytis. Vietos lietuviai visados manė, kad 57-ta kuopa, tai komunistų "sostinė." Bet paskutinių dienų įvykiai jų mintis pakeitė. Taigi visi turėtų paremt 57-tos kuopos naują valdybą, už jos pasidarbavimą palaikyt Susivienijimą čielybėje. Girtinas darbas naujos valdybos, sugebėjusios paliuosuot keletą šimtų narių iš po jungo maskviško fašizmo.

S. L. A. Narys.

VISŲ ATYDAI

Kątik atvežė Naujų Columbia ir Victor Kompanijų rekordų, taipgi atgabeno kątik iš Lietuvos atvežtų lietuviškų saldainių. Kreipkitės: Amerikos Lietuvio, Knygynas, 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

RIALTO TEATRE

Kiekvienas svarbesnis asmuo, vaidinantis veikale "Bulldog Drummond," misteriškame perstatyme, kurį Samuel Goldwyn pasiunčia į Rialto Teatrą, sekmadienį, rugpiučio 31-mą dieną, su Ronald Colman kaip svarbiausiu lošėju, yra gerai prityrę artistai. Šiame ištisame paveiksle randasi visko ,kas reikalinga suteikimui smagaus vakaro. Nerasit niekur tokio įdomaus perstatymo kaip veikalas "Bulldog Drummond." Persitikrinsite, kuomet pamatysit.

Tame pačiame programe bus rodomas veikalas "Acquitted," drama iš požeminio pasaulio, pasaulio, vaidinant LLoyd Hughes, Margaret Livingston ir Sam Hardy svarbesnėse rolėse. Šis veikalas yra pasaka apie romansą, įvairius rizikingus įvykius, su gyvu dialogu ir pritraukiančia intriga.

Nepaprastas Piknikas

Leicester Priemiesty

L.R.K.S.A. 41 kp. nariai rengia didelį pikniką, rugsėjo 7-tą dieną, 1930 metuose, Kazio Masaičio ukės darže, Leicester, Mass. Du metai atgal šioji pati draugija surengė ten gražų išvažiavimą, bet lietus sutrukdė. Šį kartą, jei lytų toje dienoje, tai išvažiavimas įvyktų kitą sekmadienį, rugsėjo 14-tą.

Kviečiam atsilankyt į šį išvažiavimą visus L.R.K.S.A. 41-mos kuopos narius ir nares, kurių tikrai pareiga yra atsilankyt. Kuopa turi padengt daug išlaidų, daugiausia vis narių gerovei. Visi, kurie atsilankys ne tik pasilinksmins vasarai baigiant, bet ir parems savus reikalus. Iš eilės kviečiame ir S.L.R.K.A. 98-tos kuopos narius atsilankyt į musų išvažiavimą. Mes pamylėsim gražiai kaipo savo draugus. Kviečiam taipgi visas tris SLA. kuopas — 57-ta, 318 ir 358, su kuriomis kaimyniškai sugyvename čia Worcestery.

Turėsime lietuvišką orkestrą kuri palinksmins dalyvius gražiomis dainelėmis. Apart muzikos bus graži programa ir įvairųs žaislai ir sportai. Visi Worcesterio lietuviai, seni ir jauni, nepraleskite šios progos ir visi atsilankykite viršminėtoje dienoje. Dauguma žmonių žino kur Masaičio ukė yra, bet tie, kurie nežino iš Worcesterio važiuokite keliu (route 20) į Leicesterį kol privažiuos Leisterio katalikišką bažnyčią ir pasukite pirmu keliu po kairei. Čia rasite pikniko vietą, nes bus tam tikri ženklai, vėliavukės ir plakatai prisegti ant kampo kertės. Atvažiuojant nuo Springfield'o reikia imt pirmą kelią po tiesiai, netoli tos bažnyčios. Kviečia visus Rengimo Komisija.

LIETUVIAI!
SKAITYKITE ir PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVĮ"

FORD
WORCESTER MOTOR CO., Inc.
550—552 Park Avenue
Worcester, Mass.
Pardavimai - Patarnavmas
Geri Naudoti Karai
J. KERBELIS, AGENTAS
Dial 4-5301

GRAŽUMAS — PATOGUMAS — EKONOMIJA

DODGE ŠEŠIŲ — ir — DODGE AŠTUONIŲ

TURIME UŽ GARBĘ PRANEŠT, KAD MES ESAM ĮGALIOTI PARDUOT NAUJAUSIUS IR GERIAUSIUS

Dodge ir Plymouth Automobilius ir Dodge Trukus

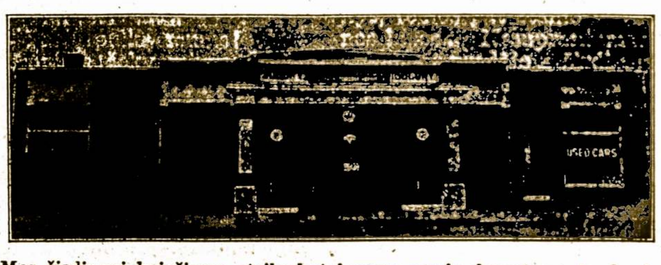

Mes širdingai kviečiame atsilankyt į musų naują departamentą, kuris randasi po numeriu 8 LAFAYETTE STREET, kur rasit pilną pasirinkimą automobilių ir trukų su nuolatiniu patarnavimu.

Taipgi Mes Turime ir Vartotų Automobilių Del Pardavimo
Taisom Visokios Rušies Automobilius
IŠPLOVIMAS RADIATORIŲ — MUSŲ SPECIALIŠKUMAS

LIETUVNINKAS & KULIS GARAGE
CORNER of HARDING and LAFAYETTE ST.
Telephone 5—7188
Mes Išmokinam Naujų Automobilių Pirkėjus Važiuot ir Gaut Leidimus

PARSIDUODA UKĖ

20 karvių, pieno ir įvairių derlių ukė, 125 akerių ant gero žvyruoto miesto kelio, apie vieną mylią nuo plento, 6 mylios į Gardnerio prekyvietę. 45 akeriai vaisingos ariamos žemės, lengva ją apdirbt; 65 akerių ganyklos, kur plaukia upė, kurioje randasi žuvių; 20 akerių miško, su užtektinai malkų ir medžio ukės reikalams. Vaisinių medžių. Puikus devynių kambarių namas, puikus reginys. Pakuros, įvestas vanduo, geso šviesos sistema. 40x60 tvartas. 2 sandėliai žaliam pašarui. Arklių tvartas ir įrankių pašiurė. Statybos gerame padėjime, negalėtų tokias pastatyt už $7,000. Pusė šieno piutis eina sykiu su uke už $5,0000, kurs pirks anksti. Lengvi išmokėjimai pritaikyti. Kreipkitės:

FEDERAL LAND BANK,
Springfield, Mass.

NAUJA LIETUVIŠKA DIRBTUVĖ
VERMONT CLEANERS AND DYERS
Tel. Dial 3-1336
176 MILLBURY STREET — WORCESTER, MASS.

Mes išvalom ir išprosinam vyriškus ir moteriškus drabužius; valome vyriškas ir moteriškas skrybėles ir ištaisom jų formas. Taipgi mes esam ekspertai ant Šilkinių ir Aksominių Suknių. Darome visokius kvaldus ir senus atnaujinam. Taip pat dažome drabužius visokiomis spalvomis. **Atvažiuojam į namus paimt drabužius ir paskui atvežam išvalytus kaip naujus.** Darbą gvarantuojam. **Pranas Čiupas**

DEL IŠNUOMAVIMO

Išsinuomuoja 6-bių kambarių tenementas, kieto medžio grindys, karštas vanduo ir visi moderniški naujausi įtaisymai—5 Columbia gatvės. Visas smulkmenas sužinosit pas — J. Gordon, 35½ Columbia gatvės arba telefonuokit 3-2860.

Ar Žinote, Kad

Amerikos Lietuvio Spaustuvėje atliekama visokie spaudos darbai. Kreipkitės:— 14 Vernon St. Worcester, Mass.

Pirkit Namus—Farmas!

Parsiduoda 3-jų tenementų stuba, su visais patogumais; randų neša $66.00 į mėnesį. Didelis plotas žemės puikioj vietoj, lietuviais apgyventoj. Lietuviai, naudokitės proga, parsiduoda pigiai, nes savininkas važiuoja Lietuvon. Ateikite persitikrint. (33—35)
JUOZAS SKUČAS
5 Garfield St. Worcester, Mass.

PARSIDUODA

Parsiduoda namo rakandai — kas norėtų pamatyt, kreipkitės ant 3-čio aukšto po numeriu 22 South gatvės, Worcester, Mass. (34-36)

IŠNUOMAVIMAI

Išsinuomuoja 6-šių kambarių tenementas su karštu vandeniu, maudynėmis, labai gražioj lietuviais apgyventoj vietoj, netoli lietuviškos mokyklos. Randa pigi. Malonėkit užeit ir pasiteiraut po No. 20 Penn Ave., Worcester, Mass. (34-36)

Pirkite Lietuviškas Saldaines!

Ką tik atgabentos iš Lietuvos Parsiduoda už Pusę Kainos — Pirmiau buvo 1 doleris svaras, Dabar 50c. Naudokitės Proga. Kreipkitės—
Ameriikos Letuvio Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTURA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jųs galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. Tel. Park 5318

"AMERIKOS LIETUVIS"
14 VERNON ST., WORCESTER, MASS.

RIALTO TEATRAS
MILLBURY STREET
Gražus, Įdomus Paveikslai. Programas mainomas kasdien. Populiariškos kainos.

Visa Susidedanti Iš Kalbamųjų Paveikslų Programa
SEKMADIENĮ, RUGPIUČIO 31
RONALD COLMAN
Veikale
"BULLDOG DRUMMOND"
100 nuošimčių kalbamoji drama, pilna įdomių įvykių
Sykiu Bus Rodomas Veikalas
"ACQUITTED"
su LLOYD HUGHES
Taipgi Kalbamoj i Komedija
GARSIOS NAUJIENOS

PIRMADIENĮ ir ANTRADIENĮ
Rugsėjo 1-mą ir 2-trą dieną
"SALY"
Vaidins MARILYN MILLER
Antras Veikalas
"BIG NEWS"
Vaidinant ROBERT ARMSTRON
Kalbamoji Komedija

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-8734

Worcester Auto School
Duodam privatiškas lekcijas ir rodymus kaip valdyt automobilių, taipgi suteikiam instrukcijas apie valstybės kelių įstatymus ir kaip reikia skaityt parašus važiuojantiems automobiliu ir ką jie reiškia. Mokinam važiuot automobiliuje, kurs turi dubultavą valdymą saugumui. Padedam išgaut leidimą. Mokestis prieinama.
JUOZAS KEBLINSKAS
Lietuvninkas ir Kulis Garage
8 Lafayette St.
Tel. 5-7188 Namų—2-8597

The
Workmen's Circle
Co-Operative Bakery
Water ir Harrison Gatvių Kampas
IŠKEPA
Geriausią Kvietinę Ir Ruginę Duoną Ir Pyragaičius
Musų Kepykla Tai Hygieniškiausia Vieta Worcesterio Mieste
Užsimoka Aplankyt Šią Kepyklą

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPĖLĮ DYKAI

DOLLAR Laundry
Savininkas E. Slavickas
Išskalbia visos savaitės žlugtą kuo gražiausiai, už $1.00. Gerai, švariai išskalbia drabužius ir pristato į namus.
Lietuviška Skalbykla
5 SEYMOUR ST.
Tel. 3-3583 Worcester, Mass.

KONTRAKTORIUS
Peter Katauskas
112 Harrison St. Worcestery
Tel. 5-8127
Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų speciališkumas. Viską atliekam sąžiniškai už prieinamą kainą.
Reikale planus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

Motiejus A. Čivinskas
GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS
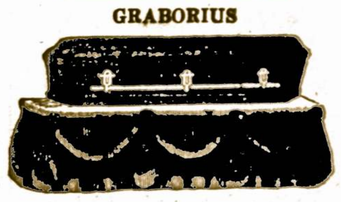
Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą.
TEL. 5-5898
340 Harding St. Worcester, Mass.